ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce: **N. T.**, zastoupen Mgr. Emilem Doleželem, advokátem se sídlem Praha 8, Sokolovská 32/22, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 5. 2017, č. j. 42 A 13/2017 – 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 7. 10. 2016, č. j. KRPU-163732-31/ČJ-2016-040022-SV-CV, bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „cizinecký zákon"), z důvodu pobytu na území ČR bez platného pobytového oprávnění. Současně mu byla stanovena doba 2 let, po kterou nemůže vstoupit na území členských států EU. Doba k vycestování žalobce z území ČR byla určena v délce 60 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí, přičemž nebyl zjištěn důvod, znemožňující mu vycestovat ve smyslu § 179 cizineckého zákona. Odvolání žalobce žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 22. 3. 2017, č. j. CPR-26825-2/ČJ-2016-930310-V237 (dále jen „napadené rozhodnutí"), a rozhodnutí I. stupně potvrdil. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen

„krajský soud“) žalobu, kterou soud zamítl rozsudkem ze dne 22. 5. 2017, č. j. 42 A 13/2017 – 32 (dále jen „napadený rozsudek“).

[2] Podstata žalobcovy argumentace spočívala v nepřiměřenosti zásahu správního vyhoštění do jeho osobního a rodinného ve smyslu § 119a odst. 2 cizineckého zákona. Krajský soud vyšel při hodnocení napadeného rozhodnutí z rozsudku zdejšího soudu ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39, v němž byla stanovena kritéria (viz dále), která musejí být při posuzování přiměřenosti zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do osobního a rodinného života cizince brána v potaz. Zhodnotil, že ačkoliv správní orgány nespecifikovaly ve svých rozhodnutích jednotlivá kritéria tak jako Nejvyšší správní soud, věcně se jimi řádně zabývaly. Krajský soud nepřehlédl jejich hodnocení žalobcova vědomého nelegálního pobytu na území ČR, včetně skutečnosti, že již za doby předcházejícího legálního pobytu žalobce neplnil účel pobytového povolení, tj. nepodnikal a naplnil tak podmínky vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 cizineckého zákona (1. kritérium). Z hlediska imigrační historie a délky pobytu (2. a 8. kritérium) měl žalobce od 8. 10. 2008 do 7. 10. 2010 povolen dlouhodobý pobyt za účelem podnikání, avšak podle vlastní výpovědi byl zaměstnán a pracoval v továrně Panasonic v Plzni. Od 8. 10. 2010 do 4. 8. 2016 (den zajištění žalobce) pobýval na území ČR nelegálně. Při vědomí nelegálnosti pobytu si žalobce, jak sám uvedl, nevytvářel na území ČR žádné vazby. Neintegroval se tedy do zdejší společnosti. Doba od porušení veřejného pořádku do zajištění (3. kritérium) je objektivně dlouhá.

[3] K otázce rodinného života (4. a 5. kritérium) krajský soud poznamenal, že sňatek s paní Ch. T. L. uzavřel žalobce dne 27. 4. 2016, zatímco syn se jim narodil již dne 10. 1. 2015 (manželka i syn disponují povolením k trvalému pobytu na území ČR). Krajský soud konstatoval, že správní orgány zohlednily skutečnost, že žalobce založil rodinu až v době, kdy již řadu let pobýval na území ČR nelegálně a byl si vědom neudržitelnosti svého postavení a rizika vyhoštění. V otázce rozsahu narušení rodinného života vyšly správní orgány ze skutečnosti, že žalobce a jeho manželka mají společnou zemi původu, přičemž jmenovaná potvrdila, že by v případě nuceného vycestování žalobce svého muže následovala. Vzhledem k věku syna správní orgány konstatovaly, že dítě je vázáno především na osoby, nikoli na prostředí a přesídlení do země původu by proto pro něj nepředstavovalo zásadní zásah do jeho života. V otázce vazeb na hostitelský stát (7. kritérium) ze správního spisu i výpovědi žalobce vyplynulo, že nemá na území ČR žádné vazby mimo svou komunitu a manželství, zatímco v zemi původu žijí jeho rodiče a sourozenci. Otázkou věku a zdravotního stavu [8. kritérium (podle citovaného rozsudku zdejšího soudu jde ve skutečnosti o 9. kritérium)] se správní orgány nezabývaly, neboť z okolností případu nevyplynuly jakékoliv vážnější zdravotní problémy žalobce, jeho věk rovněž nebyl na překážku, a žalobce sám v tomto směru nic nenamítal. Krajský soud se s naznačeným hodnocením správních orgánů plně ztotožnil. V souladu s ním rovněž uvedl, že správní vyhoštění sice představuje zásah do osobního a rodinného života žalobce, avšak nikoli zásah nepřiměřený. Dále poznamenal, že žalobce se během dlouhodobého nelegálního pobytu na území ČR ani nepokusil o řádnou legalizaci svého pobytu.

[4] V kontextu uvedené argumentace krajský soud oproti žalobním námitkám neshledal napadené rozhodnutí v rozporu s Úmluvou o právech dítěte a Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“). Krajský soud rovněž neprovedl důkaz

výslechem manželky žalobce a dotazem na orgán sociálně-právní ochrany dětí, a to pro nadbytečnost takového dokazování. Existence vztahů mezi žalobcem, jeho ženou a synem, na které důkazy směřovaly, totiž nebyla v řízení spornou skutečností. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“). Zásadně přitom převzal svou žalobní argumentaci, kterou předtím uplatnil již v rámci odvolání proti prvostupňovému správnímu rozhodnutí. Namítl, především že správní orgány bagatelizují jeho rodinné vazby. Poukázal na porušení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále „správní řád“), kdy žalovaný vycházel ze spisového materiálu, výslechu účastníků správního řízení (stěžovatel a jeho manželka), aniž by zjišťoval další skutečnosti. Nevyžádal si pobytovou kontrolu bydliště, ani zprávu orgánu sociálně-právní ochrany dětí (dále „OSPOD“). Nebylo proto zjištěno, jak intenzivní jsou stěžovatelovy rodinné vazby. Z protokolů o výslechu účastníků řízení před správními orgány nelze dovozovat, že jeho vazby k ČR jsou minimální. Naopak ze spisového materiálu vyplývá, že se stěžovatel nemá kam vrátit. K zemi původu nemá žádný vztah, *„když celá jeho rodina žije tady*“. Při jeho vyhoštění by zde manželka zůstala se synem sama a nebyla by schopná se o něj postarat, což žalovaný vůbec nevzal v potaz. Správní orgány v tomto smyslu nehodnotily výpověď manželky jako celek. Jejich dokazování bylo nedostatečné a hodnocení důkazů zaujaté. Vzhledem k délce pobytu stěžovatele na území ČR a jeho rodinnému poměru pro něj představuje správní vyhoštění *„obrovský zásah* “, přičemž právo na ochranu rodinného života je veřejným zájmem vyšší hodnoty, než *„právo na uložení správního vyhoštění* “. Stěžovatel také uvedl, že svou pobytovou situaci řeší a pobyt si legalizuje.

[6] Úvahy správních orgánů o možnosti odcestování rodiny do země původu stěžovatel označil jako v právním státě nepřípustné, neboť není rozhodováno o vyhoštění manželky a dítěte, k čemuž nyní nepřímo dochází, přestože oba zde mají povolený trvalý pobyt. Stěžovatel podotkl, že syn je v batolecím věku, faktické odloučení od otce by navíc netrvalo jen dva roky, ale mnohem déle, což správní orgány vědí z úřední činnosti. Odloučení od syna by zakládalo rozpor s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítě, stejně jako s jejím článkem 9 odst. 1. K závěru správních orgánů, že založení rodiny bylo volbou stěžovatele, poznamenal, že to z dokazování nevyplývá, neboť okolnosti početí syna a sňatku nebyly zjišťovány. Správní orgán navíc musí posuzovat přiměřenost rozhodnutí k okamžiku svého rozhodování. Okolnosti založení rodiny nejsou podle stěžovatele vůbec důležité. Zásadnější by byl názor OSPODu, který však nebyl vyžádán a dokazování proto bylo provedeno nezákonně. Vzhledem k rodinným vazbám proto nemohlo být správní vyhoštění ve smyslu § 119a odst. 2 cizineckého zákona uloženo.

[7] Stěžovatel dále s odkazem na rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 5 Azs 125/2004 – 54, namítl, že správní vyhoštění není sankcí, kdy však potom není zřejmé, v čem stát spatřuje zájem na jeho vyhoštění vzhledem k jeho rodinnému stavu. Takový zájem nebyl správními orgány vyjádřen, když pouze uvedly, že správní vyhoštění je uloženo zejména z důvodu ochrany veřejného pořádku a zamezení dalšího nelegálního pobytu stěžovatele. Správní orgán však sám veřejný pořádek nerespektuje, když vystavuje nezletilé dítě nouzi. Stěžovatel odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6.

12. 2011, č. j. 8 As 32/2011 – 60, ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 6/2012 – 29, a ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39, podle nichž správní vyhoštění představuje mnohem intenzivnější zásah, než rozhodnutí o nepovolení pobytu. Podle zmíněné judikatury zdejšího soudu a Evropského soudu pro lidská práva musí být v cizineckých věcech zohledněna především rodinná situace, rozsah narušení soukromého a rodinného života, včetně vlivu na rodinné příslušníky. Přestože na daná rozhodnutí poukazoval stěžovatel již při vyjádření k podkladům správního orgánu, ten se jimi podrobněji nezabýval. Proto bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a nezákonné, porušující čl. 8 odst. 1 a 2 Úmluvy, chránící soukromý a rodinný život.

[8] K závěru krajského soudu, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, neboť přiměřenosti zásahu do rodinného života se věnovalo na stranách 5-7, stěžovatel poznamenal, že uvedená pasáž je „*pouhým plochým hodnocením, které nemá obsah ani podklad ve zjištěných skutečnostech*“. V otázce kritérií hodnocení přiměřenosti rozhodnutí ve smyslu rozsudku zdejšího soudu č. j. 8 As 68/2012 – 39 stěžovatel namítl, že krajský soud připustil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí kritéria neoznačil ani nespecifikoval, nicméně jeho závěry mají být přesto v pořádku, přičemž následně odůvodnění žalovaného soud „*zevrubně a přehledně opisuje*“. Meritum napadeného rozsudku má podle stěžovatele představovat jeho strana 6, kde se soud ztotožnil se závěry správních orgánů ohledně přiměřenosti zásahu do jeho rodinného života, z důvodu ochoty manželky následovat stěžovatele do země původu, početí dítěte v době nelegálního pobytu a absence snahy stěžovatele o legalizaci pobytu. Dané skutečnosti se však podle stěžovatele nezakládají na pravdě, respektive představují překážku jeho vyhoštění.

[9] Manželka má na území ČR povolený pobyt a tedy právo zde zůstat, přičemž její ochota opustit zemi byla vyslovena pod tlakem, aby rodina zůstala zachována. Manželka, jako matka nezletilého dítěte, je obživou zcela závislá na stěžovateli a je proto pochopitelné, že by ČR opustila s ním. Jedná se ovšem o důsledek správního vyhoštění stěžovatele. Pokud by manželka sdělila, že by přes vyhoštění stěžovatele území neopustila, „*správní orgány by jistě vyložily tuto skutečnost opačně, opět v neprospěch stěžovatele*“. Postup žalovaného označil stěžovatel jako nepředvídatelný. Úvahy soudu o přiměřenosti zásahu do rodinného života z důvodu, že dítě bylo počato až v době nelegálního pobytu, označil stěžovatel za zcela nelogické a popírající podstatu ochrany rodiny a práv nezletilého. Kdy bylo dítě počato, není významné, zásadní je, že je výživou závislé na svém otci (stěžovateli). Stěžovatel dále namítl, že se na území ČR, vyjma pobytu bez oprávnění, nedopustil jiného protiprávního jednání.

[10] Z hlediska absence snahy o legalizaci svého pobytu stěžovatel namítl, že podle cizineckého zákona neměl právo podat žádost o pobytové oprávnění v ČR. Musel by odcestovat minimálně na 12 měsíců (průměrná doba potřebná pro objednání pohovoru na zastupitelském úřadě v Hanoi a rozhodnutí o udělení víza) a opustit svou rodinu. Jde o nepřiměřený požadavek porušující práva dítěte a stěžovateli tedy nebylo umožněno, aby mohl svůj pobyt legalizovat. Nelze mu to proto nyní vytýkat. Stěžovatel závěrem namítl, že krajský soud pouze konstatoval, že neshledal rozpor s Úmluvou o právech dítěte, Úmluvou, ani jinými mezinárodními smlouvami, aniž by k tomu provedl podrobnější úvahy. Nezdůvodnil, proč lze zasáhnout do práv nezletilého dítěte a neměl k dispozici ani vyjádření OSPODu. Stěžovatel proto navrhl napadený rozsudek zrušit.

[11] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti pouze odkázal na shromážděný spisový materiál.

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem a jsou splněny i obsahové náležitosti dle § 106 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud následně přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti explicitně uvedl důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že namítá rovněž důvod podřaditelný pod písmeno d) téhož ustanovení, tedy nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, a to pro absenci odůvodnění závěru o nerozpornosti napadeného rozhodnutí s ustanoveními mezinárodních lidsko-právních dokumentů. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zaobíral danou námitkou, neboť platí, že nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Po posouzení obsahu napadeného rozhodnutí však zdejší soud neshledal tuto kasační námitku důvodnou. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[p]*řestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka.*“ (rozsudek ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008 – 130, obdobně rozsudek ze dne 25. 3. 2010, č. j. 5 Afs 25/2009 – 98; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Krajský soud v napadeném rozsudku posoudil úvahy žalovaného z hlediska intenzity zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele, včetně možnosti přesunu jeho rodiny do země původu, a to i vzhledem k věku dítěte a jeho vazbám na prostředí (území ČR). Závěry žalovaného aproboval, přičemž zdůraznil, že mají oporu ve spisovém materiálu a jsou v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Proti jednotlivým žalobním námitkám, navíc *velmi obecně (nekonkrétně) formulovaným*, tedy krajský soud postavil logicky ucelené a srozumitelné odůvodnění, z něhož je zřejmé proč nepovažoval žalobní argumentaci za důvodnou. Pokud se týká stěžovatelem opakovaně dovolávaného vyjádření OSPODu, krajský soud na straně 6 napadeného rozsudku vysvětlil, že jeho provedení by bylo nadbytečné, neboť vztah stěžovatele s jeho manželkou a synem nebyl v řízení před správními orgány spornou skutečností. Nejvyšší správní soud na tomto místě nehodnotí věcné aspekty případu, vzhledem k výše uvedené argumentaci však konstatuje, že napadený rozsudek netrpí nepřezkoumatelností.

[15] Úvodem vypořádání věcných námitek je třeba předeslat, že stěžovatel ve své kasační stížnosti v zásadě zopakoval předchozí žalobní argumentaci, kterou uplatnil již v odvolání proti správnímu rozhodnutí I. stupně, a přitom zachoval i její velmi obecnou úroveň.

V tomto kontextu je třeba připomenout judikatorní závěr zdejšího soudu, že má-li soudní přezkum probíhat v mezích žalobních (kasačních) bodů, nelze z povahy věci důvodnost nebo nedůvodnost *zcela obecné námitky* odůvodnit zcela konkrétním způsobem (viz rozsudek ze dne 13. 6. 2007, č. j. 5As 73/2006 – 121). Současně nelze přehlédnout, že stěžovatel s výjimkou posledních dvou stran kasační stížnosti svou argumentací brojí zásadně proti hodnocení jeho případu *správními orgány*, přičemž podle judikatury zdejšího soudu „[u]*vedení konkrétních stížních námitek (...) nelze nahradit zopakováním námitek uplatněných v odvolání nebo v žalobě, neboť odvolací a žalobní námitky směřovaly proti jiným rozhodnutím, než je rozhodnutí přezkoumávané Nejvyšším správním soudem*“ (rozsudek ze dne 26. 10. 2007, č. j. 8 Afs 106/2006 – 58). Jestliže tedy stěžovatel na stranách 2-5 kasační stížnosti vytýká správním orgánům nesprávné posouzení intenzity jeho rodinných vazeb, které uzavírá zcela obecným konstatováním, že „[s]*právní soud prvního stupně ovšem výše uvedenou argumentaci nepřijal, s čímž* [stěžovatel] *nesouhlasí*“, nemohl se Nejvyšší správní soud touto argumentací zabývat, neboť směřuje proti rozhodnutí žalovaného, nikoli krajského soudu, a jde proto ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., o nepřípustné důvody kasační stížnosti. Shora citovaný dovětek stěžovatele je potom natolik obecný, že neposkytuje zdejšímu soudu žádný prostor pro zhodnocení úvah krajského soudu, neboť není zřejmé, co přesně stěžovatel krajskému soudu vytýká.

[16] Nejvyšší správní soud proto přistoupil alespoň k posouzení těch námitek, které stěžovatel výslovně směřoval na závěry *krajského soudu*. Krajskému soudu vytýká, že shledal napadené rozhodnutí přezkoumatelným, přestože úvahy krajského soudu o přiměřenosti zásahu do jeho rodinného života na stranách 5-7 rozhodnutí žalovaného považuje za „*pouhé ploché hodnocení, které nemá obsah ani podklad ve zjištěných skutečnostech*“. Současně však opět nijak nerozvedl, v čem konkrétně měl krajský soud ve svém hodnocení pochybit. Pouze namítl, že soud závěry žalovaného shledal v pořádku, ačkoliv předtím sám připustil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí výslovně neoznačil ani nespecifikoval relevantní kritéria hodnocení zásahu do jeho rodinného života, jak vyplývají z rozsudku zdejšího soudu č. j. 8 As 68/2012 – 39. Hodnocení žalovaného krajský soud pouze „*zevrubně a přehledně opsal*“. Stěžovateli je možné dát za pravdu v tom, že krajský soud připustil, že žalovaný kritéria uvedená citovaným rozsudkem (konkrétně pod jeho bodem 26) výslovně nespecifikoval, avšak z hlediska ochrany práv stěžovatele v tomto směru je podstatný jiný závěr krajského soudu, totiž že uvedená kriteria správní orgány materiálně řádně vypořádaly. Svůj závěr krajský soud následně doložil podřazením jednotlivých úvah žalovaného pod zmiňovaná kritéria. Nešlo proto o „*pouhý opis*“, jak namítá stěžovatel, ale o řádné posouzení skutečnosti, že žalovaný věcně dodržel hodnocení kritérií požadovaných judikaturou správních soudů.

[17] Skutečnost, že krajský soud v návaznosti na zmíněný postup zhodnotil posouzení kritérií žalovaným jako řádné a mající oporu ve správních spisech potom nelze hodnotit jako vadu za situace, kdy stěžovatel v žalobě, ale ani následně v kasační stížnosti neuvedl, v čem měl spočívat jím tvrzený rozpor správního rozhodnutí se spisovým materiálem, respektive vůči posouzení krajského soudu vznesl tak obecné námitky (viz níže), že zásadně nebyly způsobilé závěry krajského soudu zpochybnit.

[18] Nejvyšší správní soud v kontextu kritérií svého rozsudku č. j. 8 As 68/2012 – 39 nepřehlédl, že krajský soud v rozhodnutí žalovaného explicitně postrádal hodnocení

kritéria č. 6 (ekonomický vliv správního vyhoštění mj. na rodinné příslušníky, kteří mají právo zůstat v hostitelské zemi). Stěžovatel, vědom si problematičnosti vlastní předcházející argumentace, kasační stížností náhle poukazuje právě na závislost svého syna výživou na něm. Nelze přitom přehlédnout nejen novotu této námitky, ale také tvrzení samotného stěžovatele v předcházejících fázích řízení. V tomto kontextu je navíc třeba připomenout, že žalovaný sice o tomto kritériu výslovně nehovoří, avšak správní rozhodnutí I. stupně ano. Na straně 3 rozhodnutí nejprve připomíná, že stěžovatel vypověděl, že manželka podniká a „*rodinu finančně zajišťuje, zatímco* [stěžovatel] *se stará o potomka*“, na což na straně 4-5 navazuje poznámkou, že bez oprávnění k pobytu nemůže legálně obstarat prostředky a finančně podporovat rodinu. Správní orgány tedy i toto kritérium bez jakýchkoliv pochyb zohlednily, přičemž skutečnost, že obživu rodiny zajišťuje manželka, potvrdil stěžovatel i v rámci jednání před krajským soudem. Tvrzení stěžovatele v kasační stížnosti je tak v příkrém rozporu s jeho vlastní argumentací v průběhu všech fází předcházejících řízení.

[19] Na uvedené tvrzení stěžovatel navázal námitkami, směřujícími na důvody, pro které měl krajský soud chybně aprobovat závěr žalovaného o přiměřenosti zásahu správního vyhoštění do jeho rodinného života. Nejprve v souvislosti s možností přesunu rodiny do země jeho původu rozporoval, že manželka vyslovila ochotu jej v případě správního vyhoštění následovat. Měla tak totiž učinit pod tlakem a v zájmu zachování rodiny, což je naprosto pochopitelné u matky nezletilého dítěte „*zcela závislého obživou na* [stěžovateli]“. Podle něj jde pouze o důsledek jeho správního vyhoštění, kdy je tímto vyvíjen tlak na manželku k opuštění území ČR. Na základě uvedených zjištění je však tuto konstrukci možné označit za účelovou a v zásadě vyloučenou.

[20] V souvislosti s citovanými námitkami je namístě zdůraznit, že ze spisového matriálu, správního rozhodnutí I. stupně i vyjádření stěžovatele při jednání před krajským soudem vyplývá, že prostředky k obživě stěžovatel nezajišťuje a, při absenci pobytového oprávnění, respektive pracovního povolení, ani legálně zajišťovat nemůže. Nemůže tedy legálně rodinu finančně podporovat, ale jistě může přispívat svou péči o syna. Stěžovatelův podíl na osobní péči o dítě ovšem pro něj rozhodně nepředstavuje argument zásadního významu, neboť svou argumentaci zaměřil na otázku hmotného zabezpečení. Navíc, péče o tak malé dítě není zásadně nijak spojena s územím, kde je poskytována, a kromě toho by dítě, i v případě vycestování stěžovatele bez manželky, bez péče nezůstalo. Zdejší soud respektuje princip spojování rodin, avšak na základě odpovídajících procedur a respektu k právu hostitelské země. Tímto směrem se tedy ubírá i naznačená možnost žádosti o (nové) pobytové vízum; jisté prodlení s tím spojené lze přičíst na vrub vlastní nezodpovědnosti stěžovatele.

[21] Je tedy jasné, že stěžovatelovo (náhlé) tvrzení o závislosti manželky a syna *obživou* na něm, je v rozporu s jeho vlastním vyjádřením i objektivními možnostmi legálního zajištění prostředků obživy, tedy v rozporu s objektivní skutečností. Manželka stěžovatele by tedy i při setrvání na území ČR bez obživy nezůstala, stejně jako jejich syn, kterého zjevně dosud živila. Stěžovatelovo tvrzení, že i odmítnutí manželky následovat jej do země původu, by správní orgány opět vyložily v jeho neprospěch, je v kontextu důkazních zjištění spekulativní, nicméně může představovat maximálně toliko následek chování samotného stěžovatele.

[22] V druhém bodě stěžovatel namítal, že není podstatné, že dítě bylo počato v době, kdy již na území ČR pobýval nelegálně. Rozhodné je, že je „*závislé na svém otci svou výživou*“, což je „*zcela neoddiskutovatelné*“. Vedle již shora vypořádané otázky skutečné závislosti syna výživou na matce, nikoli na stěžovateli, je třeba odmítnout i stěžovatelovo tvrzení o nepodstatnosti okamžiku početí syna. Zdejší soud v rozsudku ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 As 5/2013 – 43, vyslovil, že „[z]*vláště naplnění kritéria, že rodinný život byl založen až poté, kdy dotčené osoby věděly, že cizinec pobývá na území nelegálně, vede zpravidla k závěru o neopodstatněnosti stížnosti (viz např. rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 26. 1. 1999, J. O. S. proti Spojenému království, stížnost č. 43279/98, či ze dne 9. 11. 2000, A. S. proti Lotyšsku, stížnost č. 50065/99). Komentář k Úmluvě uvádí, že stížnosti osob, které si založily rodinu až poté, co jejich pobyt byl z určitého důvodu nelegální, jsou běžně Evropským soudem pro lidská práva odmítány jako zjevně neopodstatněné, a to i samosoudcem (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J. BOBEK, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 958).*“ Vzhledem k tomu, že stěžovatel se na území České republiky vědomě řadu let zdržoval nelegálně, musel si být v době, kdy zakládal rodinu (sňatek i početí syna), vědom toho, že jeho pobyt i rodinný život může být kdykoliv ukončen. To konečně vyplývá z protokolu o vyjádření účastníka (stěžovatele) ze dne 4. 8. 2016, kde v souvislosti se svým neoprávněným pobytem vypověděl, že si byl vědom, že „*dříve nebo později bude mít problémy s Policií, pokud jde o jeho pobyt zde*“. Z protokolu ze dne 1. 9. 2016 o vyjádření stěžovatelovy manželky vyplývá, že byla tázána, zda věděla, že stěžovatel nemá pobytové oprávnění a zda se zajímala o jeho pobytový status, avšak na tyto otázky odmítla odpovědět. Takovým způsobem ovšem shora uvedené závěry zpochybnit nelze.

[23] Pokud stěžovatel dále z hlediska poměru intenzity jeho protiprávního jednání oproti intenzitě narušení jeho rodinných vazeb namítá, že se po dobu pobytu na území ČR nedopustil jiného nelegálního jednání, jde jistě o skutečnost hovořící v jeho prospěch, která však sama o sobě nemůže, i v kontextu délky jeho nelegálního pobytu a jeho pasivitě z hlediska legalizace pobytu (viz níže), zpochybňovat možnost jeho vyhoštění. V takovém případě by se totiž cizinecký zákon stal ve své podstatě téměř obsoletním neboť každý cizinec, který se chová slušně, by mohl na území ČR pobývat neomezeně bez příslušného pobytového oprávnění (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 3. 3. 2016, č. j. 6 Azs 20/2016 – 36).

[24] Stěžovateli proto není možné dát za pravdu v tom, že by okamžik početí dítěte, respektive založení rodiny, nebyl pro posouzení věci relevantní. Nelze přitom přehlédnout, že žalovaný nehodnotil narušení rodinných vazeb v tomto smyslu izolovaně, ale naopak v kontextu možnosti přesunutí rodiny do země původu, společné jemu a manželce, a s ohledem na dítě, které pro svůj věk nemá k území ČR dosud vytvořeny vazby, s čímž se krajský soud následně ztotožnil. Rovněž manželka dle protokolu o vyjádření uvedla, že k ČR nemá vazby a závazky. Nad rámec řečeného je možné doplnit, že stěžovatel by navíc v zemi původu, vzhledem k možnosti legálního obstarání práce, byl schopen zajistit výživu svého syna spíše, než při svém nelegálním pobytu na území ČR, kde prostředky obstarává pouze jeho manželka. Zcela obecná, odporující obsahu správního a soudního spisu, nedůvěryhodná a nelogická je ve skutečnosti stěžovatelova argumentace a nikoli úvahy krajského soudu, vycházející logicky ze zjištění, podložených výpovědí samotného stěžovatele, jak je uvedeno výše.

[25] Poslední námitkou stěžovatel brojil proti výtce, že se nepokusil svůj pobyt legalizovat. Lze připustit, že v případě snahy o povolení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny by musel podat žádost na zastupitelském úřadě. Tento aspekt je však třeba hodnotit v kontextu okolností projednávaného případu. Stěžovatel i v době povoleného pobytu (8. 10. 2008 -7. 10. 2010) jednal zjevně nezodpovědně, neboť neplnil podmínky pobytu a k jeho prodloužení nevyužil řádnou cestu, ale údajně použil jakéhosi zprostředkovatele, který jej podvedl. Přesto se ani poté nepokusil problém svého pobytu řešit legálně a naopak dal přednost vědomě nelegálnímu pobytu na území ČR. Teprve po letech nelegálního pobytu počal dítě a později uzavřel sňatek. Jestliže tedy stěžovatel rezignoval na řešení svého pobytového oprávnění a zdržoval se na území ČR značnou dobu nelegálně, ačkoli mu bylo zřejmé, že dříve či později bude mít s policií problémy, nemůže nyní účinně namítat, že s ohledem na zájmy dítěte bylo nepřiměřené po něm požadovat vycestování z území ČR. Právě touto cestou lze dosáhnout legálního pobytu v ČR a tím i naplnění zájmu dítěte a sloučení rodiny, zatímco současnou situaci lze vnímat jako důsledek stěžovatelovy vlastní předchozí pasivity a ignorování povinností vyplývajících z cizineckého zákona. Stěžovateli proto nelze přisvědčit v tom, že mu „*nebylo umožněno, aby svůj pobyt mohl legalizovat*“, respektive není vůbec jasné, z čeho tento závěr dovozuje, když je především zjevné, že se o potíže svého pobytového statusu zasloužil sám. Stěžovatelovu snahu o získání víza o strpění [(o které ale požádal dne 4. 10. 2016 (zajištěn byl 4. 8. 2016)] lze v daném kontextu považovat spíše za řešení z nutnosti, než za skutečnou snahu o legalizaci pobytu. I poslední kasační námitka je proto nedůvodná.

[26] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud vyhodnotil stěžovatelem uplatněné stížnostní námitky za částečně nepřípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř., s. v rozsahu, v jakém směřují proti rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně, a ve zbylé části nedůvodné, když stěžovatel převážně pouze obecně nesouhlasí se závěry krajského soudu, aniž by je konkrétně zpochybnil, přičemž některé z jeho argumentů jsou ve zjevném rozporu se spisovým materiálem. Zdejší soudu proto kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1, větou druhou s. ř. s. zamítl.

[27] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšnému žalovanému, kterému však nevznikly náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. ledna 2018

Mgr. Radovan Havelec

předseda senátu